IMPACTUL INTERVENŢIEI ASISTENŢEI SOCIALE ASUPRA SOLUŢIONĂRII PROBLEMELOR FAMILIILOR ÎN SITUAŢIE DE RISC (CAZUL MUN. CHIŞINĂU)

Liuba CIOBANU

CZU: 364.65-053.2(478-21) ciobanula98@gmail.com

This article analyzes the impact of the intervention of the social worker on solving the problems of families at risk. The author, using various research methods (interview, case study and statistical data analysis), identifies the problems faced by these families, analyzes the families perceptions of their own situation and the possibilities of solving the problems, explores how these interventions contributed to improving the situation of families and building a more stable and healthier environment for their members, examines the role of state institutions in promoting measures designed to support families at risk.

În societatea contemporană, familiile se confruntă cu o gamă extinsă de provocări, care generează o vulnerabilitate crescută, afectând echilibrul și stabilitatea acestora. Schimbările rapide în societate aduc cu sine amenințări precum sărăcia, șomajul, violența, problemele de sănătate, punând familiile în situații deosebit de dificile. În acest context, intervenția asistenței sociale devine esențială pentru a oferi suport și a ajuta familiile să depășească aceste provocări complexe. Mai mult, copiii din familiile aflate în situație de risc se confruntă cu multiple probleme, care influențează în mod direct parcursul vieții lor. Astfel, rolul asistenței sociale constă în modelarea unui viitor mai promițător pentru acești copii, asigurându-le oportunități mai bune pentru o creștere sănătoasă și o dezvoltare armonioasă.

Prin copil aflat în situație de risc, conform articolului 8 al Legii nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, se înțelege copilul care se află în una din următoarele situații: este expus la violență, este neglijat, practică vagabondajul, cerșetoria sau prostituția, este lipsit de îngrijire și supraveghere din partea părinților din motive necunoscute, părinții săi sunt decedați, trăiește pe stradă, a fugit sau a fost alungat de acasă, părinții săi refuză să-și îndeplinească obligațiile părintești privind îngrijirea și creșterea copilului, a fost abandonat de părinți, împotriva unuia dintre părinții săi a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară (protecție provizorie, curatelă sau tutelă), este victimă a unor infracțiuni, este expus riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea [1].

Asistența socială este esențială pentru protejarea drepturilor copiilor aflați în situație de risc. Prin monitorizarea atentă a mediului familial și intervenția promptă în cazurile de abuz sau neglijare, se asigură că copiii beneficiază de un mediu si-

gur și se respectă drepturile lor fundamentale. Astfel, conform raportului statistic al Direcției Generale Pentru Protecția Drepturilor Copilului din mun. Chișinău, în anul 2022 s-au identificat 280 de copii aflați în situație de risc. Dintre aceștia, 163 sunt fete, iar 117 – băieți. Gruparea acestora în funcție de vârstă are o distribuție variată și anume: 27 copii au vârsta 0-2 ani, 103 copii – 3-6 ani; 133 copii – 7-15 ani, 17 copii – 16-17 ani [2]. Aceste date evidențiază diversitatea grupurilor de vârstă afectate și subliniază nevoia de intervenție în diferite etape ale copilăriei și adolescenței.

Având în vedere informațiile prezentate *supra*, **scopul cercetării realizate în lucrarea de masterat a fost de a investiga și evalua impactul intervenției asistenței sociale asupra soluționării problemelor familiilor aflate în situație de risc în cadrul mun. Chișinău.** Cercetarea a fost desfășurată prin utilizarea unei abordări metodologice complexe: *interviul semistructurat* (au fost realizate 3 interviuri cu specialiști din domeniu, 3 interviuri cu beneficiarii serviciilor de asistență socială), *studiul de caz* (au fost realizate 3 studii de caz pentru analizarea în profunzime a impactului serviciilor sociale asupra beneficiarilor), *analiza datelor statistice* din domeniul de cercetare.

Conform informațiilor obținute din interviurile cu specialiștii din domeniu s-a constatat că intervenția asistenței sociale are un rol crucial pentru familiile aflate în situație de risc, deoarece oferă suport și resurse necesare pentru a depăși dificultățile cu care se confruntă aceste familii, contribuind astfel la promovarea stabilității și bunăstării lor: „*În ceea ce privește intervenția în situații de criză sau de pericol pentru copii, există mai multe metode și instrumente preferate de intervenție, inclusiv: intervenția imediată și de urgență, pentru că este esențială pentru protejarea copiilor și pentru prevenirea riscurilor imediate. Aceasta include contactarea autorităților competente, precum și intervenția profesioniștilor din domeniul sănătății, al serviciilor sociale sau al aplicării legii pentru a asigura siguranța copilului”,* a menționat un specialist din domeniul protecției drepturilor copilului.

Un alt specialist în îngrijire alternativă și adopție a afirmat, că personal *„ ...oferă ghidare părinților, tutorilor legali în dezvoltarea abilităților parentale pozitive, inclusiv tehnici de disciplină pozitivă, comunicare eficientă cu copiii și gestionarea stresului parental, ...furnizează informații și resurse despre serviciile sociale disponibile în comunitate cum ar fi angajarea în câmpul muncii, locuințe sigure, asistență alimentară și altele”*.

A fost subliniat faptul că intervenția specialiștilor nu este ușor de realizat pentru familiile aflate în situație de risc, deoarece acestea pot prezenta nevoi complexe și multiple, iar soluțiile pot necesita eforturi și resurse considerabile pentru a fi implementate eficient și în mod sustenabil. *„Uneori este foarte complicat ca să colaborez cu aceste familii, dar stabilesc o relație de încredere și deschidere cu familiile copiilor pentru a-i ajuta să se simtă înțeleși și acceptați. Fac eforturi constante pentru a-i implica pe membrii familiei în procesul de luare a deciziilor referitoare la îngrijirea și protecția copiilor. Acest lucru le oferă un sentiment de control și autonomie și îi motivează să fie mai implicați în asigurarea unui mediu stabil și susținător”,* a menționat specialistul principal în monitorizarea plasamentului.

Din interviurile aplicate beneficiarilor de servicii sociale, se conturează o apreciere pozitivă față de implicarea specialiștilor în sprijinirea lor. Aceștia exprimă satisfacție și recunoștință pentru eforturile depuse de către specialiști în înțelegerea nevoilor și oferirea de soluții adecvate: „*Calitatea serviciilor sociale pe care le-am primit poate fi descrisă ca fiind bună și utilă. Profesioniștii din domeniul serviciilor sociale cu care am intrat în contact au fost de obicei bine pregătiți, empatici și dornici să ofere sprijin și îndrumare în rezolvarea problemelor noastre. Am simțit că am fost ascultați și înțeleși, iar soluțiile și strategiile propuse au fost adaptate nevoilor și circumstanțelor noastre individuale. Am beneficiat de o gamă variată de servicii, care au inclus consiliere individuală și familială, asistență în rezolvarea problemelor practice, sprijin financiar și acces la resurse comunitare”*.

În prezent, există unele modificări în intervenția asistenței sociale, însă este necesară implementarea unor măsuri suplimentare pentru a asigura eficiența și relevanța acesteia și anume:

- dezvoltarea unor strategii personalizate pentru fiecare familie, luând în considerare nevoile și resursele specifice ale acestora;
- încurajarea familiilor să-și dezvolte resursele interne și să-și asume un rol activ în rezolvarea problemelor lor;
- colaborarea interdisciplinară între diferitele servicii sociale, instituții și organizații din comunitate pentru o mai bună coordonare a resurselor și o oferire mai eficientă a sprijinului familiilor vulnerabile;
- intervenția asistenței sociale să ofere un suport continuu și să monitorizeze progresul familiilor în rezolvarea problemelor lor, adaptând strategiile în funcție de evoluția situației;
- intervenția asistenței sociale să vizeze nu doar rezolvarea problemelor imediate, ci și promovarea incluziunii sociale și economice a familiilor în comunitate, facilitând accesul acestora la educație, locuri de muncă și alte resurse esențiale.

În **concluzie,** intervenția asistenței sociale are un impact semnificativ în îmbunătățirea vieții familiilor aflate în situație de risc, contribuind la promovarea stabilității, incluziunii sociale și bunăstării acestora. Este importantă continuarea eforturilor și dezvoltarea unor abordări inovatoare și eficiente pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale familiilor vulnerabile.

Referințe:

1. *LEGE Nr. 140 din 14-06-2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.* Accesat [16.12.2022] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139010&lang=ro#
2. *Raport statistic al DGPDC*, semestrul II, 2022, p. 6-7.

Recomandat
***Oleg BULGARU**, dr., conf. univ.*